

Rovviltnemnda for region 7

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/284
Deres ref:
Vår dato: 25.06.2018
Deres dato:
Arkivkode: 434.11

Saksframlegg – møte i Rovviltnemnda for region 7 – Nordland 29. juni 2018

SAK 15/2018 GODKJENNING AV INNKALLING

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner innkalling til møte uten merknader.

SAK 16/2018 LISENSFELLING AV JERV I NORDLAND 2018/2019 – BEHANDLING AV KLAGE

Sekretariatet viser til mottatt brev fra NOAH datert 21.06.2018 med klage på vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i region 7 - Nordland 2018/2019 (vedlegg 1).

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland tar ikke klagen fra NOAH til følge. Vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i Nordland 2018/2019 oversendes til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29 og rovviltforskriften § 18.

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland fattet i møte 2/2018 den 30.05.2018 følgende vedtak i sak 11/2018:

Rovviltnemndas vedtak:

Rovviltnemnda legger til grunn at bestandsmålet for jerv er oppfylt i region 7, og at myndigheten til å vedta kvote for lisensfelling av jerv i Nordland vinteren 2018/2019 derfor ligger hos nemnda.

«Rovviltnemnda i Nordland fatter vedtak om lisensfelling på jerv innenfor region 7 – Nordland i 2018/2019. Kvota settes til totalt 16 jerv, hvorav maksimalt 8 tisper.

Nordland fylke deles inn i følgende fellingsområder:

1. Lofoten/Vesterålen
2. Fastlandet nord for Rombaken (inngår i kvote for region 8)
- 3a. Ofoten sør for Rombaken – utenfor jervesonen
- 3b. Ofoten sør for Rombaken – innenfor jervesonen, ingen jakt
- 4a. Nord-Salten – utenfor jervesonen
- 4b. Nord-Salten – innenfor jervesonen, ingen jakt

- 5a. Indre Sør-Salten – utenfor jervesonen
- 5b. Indre Sør-Salten – innenfor jervesonen, ingen jakt
- 6a. Ytre Midtfylke – utenfor jervesonen
- 6b. Ytre Midtfylke – innenfor jervesonen, ingen jakt
- 7a. Rana øst – utenfor jervesonen
- 7b. Rana øst – innenfor jervesonen, ingen jakt
- 8a. Indre Sør-Helgeland – utenfor jervesonen
- 8b. Indre Sør-Helgeland – innenfor jervesonen, ingen jakt
9. Ytre Sør-Helgeland – utenfor jervesonen

Det åpnes for lisensfelling av halve kvota samlet for alle fellingsområder unntatt i de prioriterte jervesonene. Dersom denne første delen av kvota blir felt, kan Fylkesmannen i samråd med rovviltnemnda tildele dyr fra resterende kvote til de enkelte fellingsområdene ut fra hvor det er felt jerv, skadesituasjonen for sau og særlig for rein, bestandssituasjonen for jerv og føringer i forvaltningsplanen.»

Vedtaket ble fattet i medhold av lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold §§ 18 første ledd b) og 77, jfr. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 10.

Klagen fra NOAH

Klager anfører flere forhold:

1. *Rovviltnemnda har ikke myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv.*

NOAH mener at ved vurderingen om rovviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om lisensfelling, bør tallene hvor hiuttak er trukket fra legges til grunn, siden dette er det faktiske antallet ynglinger som fortsatt finnes i regionen. NOAH mener derfor at rovviltnemnda ikke har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv.

2. *Vedtaket oppfyller ikke vilkåret om at fellingene ikke truer jervebestandens overlevelse på lang sikt*

NOAH mener at vedtaket ikke oppfyller vilkåret om at lisensfellingene ikke truer jervebestandens overlevelse på kort eller lang sikt og er således ikke fattet i samsvar med nml § 5 og § 18 og Bernkonvensjonens artikler 2 og 9, fordi:

- nemnda ikke har sannsynliggjort at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen, jf. rovviltforskriften § 7 andre ledd;
- nemnda har unnlatt å legge tilstrekkelig vekt på føre-var-prinsippet i vurderingen om jervebestandens utvikling på kort og lang sikt. Saksbehandlingsfeilen har virket bestemmende på vedtakets innhold og gir grunnlag til å erklære vedtaket ugyldig, jf. forvaltningslovens § 41;
- vedtaket ikke oppfyller krav om kunnskapsgrunnlaget fastsatt i nml § 8 og har ikke vurdert den samlede belastningen av lisensfelling, jf. § 10 i nml. Disse saksbehandlingsfeilene har virket bestemmende på vedtakets innhold og gir grunnlag til å erklære vedtaket ugyldig, jf. forvaltningslovens § 41.

3. *Vedtaket er ikke skademotivert*

NOAH konkluderer med at vedtaket er ikke skademotivert, men motivert av en vilje å få jerver felt med hensikt å holde bestanden nede på bestandsmålet. Dette betyr at et av hovedvilkårene for å tillate felling ikke er oppfylt, jf. nml § 18 første ledd bokstav b, § 18 andre ledd og Bern-konvensjonens artikkel 9 første ledd. I tillegg har de nevnte feilene i

saksbehandlingen virket bestemmende på vedtakets innhold som gir grunnlag til å erklære vedtaket ugyldig, jf. forvaltningslovens § 41.

4. Vedtaket oppfyller ikke kravet om å finne andre tilfredsstillende løsninger

Rovviltnemnda har ikke gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse hvorfor felling er den eneste tilfredsstillende løsningen i saken. NOAH mener at det finnes andre tilfredsstillende løsninger som ikke har vært vurdert i denne saken. Derfor kan NOAH ikke se at et av hovedvilkårene for felling er oppfylt, jf. nml § 18 andre ledd og Bern-konvensjonens artikkel 9.

NOAH ber Klima- og Miljødepartementet om at klagen tas til følge og at vedtaket erklæres ugyldig. NOAH legger følgende til grunn:

- vedtaket bør erklæres ugyldig, fordi reguleringen av jervebestanden ned til bestandsmålet har vært den avgjørende motivasjonen for og hovedkriteriet ved å fatte vedtak om lisensfelling av jerv. Dette betyr at rovviltnemnda har fattet vedtaket uten hjemmelsgrunnlag i loven, og derfor strider vedtaket mot nasjonal og internasjonal lov - §§ 5 og 18 i nml, Grunnlovens § 112 og artikler 2, 6 og 9 i Bernkonvensjonen;
- vedtaket bør erklæres ugyldig, fordi de materielle vilkårene for lisensfelling av 16 jerv i 2018/2019 ikke er oppfylt; heller ikke er de materielle vilkårene for lisensfelling av to jerver innenfor jervesonen oppfylt, jf. prinsippet om differensiert forvaltning, jf. rovviltforskriften § 1;
- vedtaket bør erklæres ugyldig pga. saksbehandlingsfeil ift. mangelfull utredning og mangelfull begrunnelse knyttet til §§ 5, 8, 9 og 10 i nml, som har virket bestemmende på vedtakets innhold og resultat, jf. forvaltningslovens §§ 17, 25 og 41.

NOAH også vil uttrykke bekymring over forvaltningsprinsipper av ulv og jerv i forvaltningsplanen av region 7 og ber om at Klima- og miljødepartementet skal vurdere om disse er i samsvar med naturmangfoldloven og Bern-konvensjonen.

Sekretariatets vurdering

1. *Anførsel om at Rovviltnemnda har ikke myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv.*

I rovviltforskriften § 7 står det følgende om rovviltnemndens myndighet til å fatte vedtak:

Rovviltnemnden har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriften § 11 når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. Nemndens myndighet skal for ulv og bjørn baseres på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, jf. forskriften § 3 tredje ledd. Tilsvarende skal nemndens myndighet for gaupe og jerv baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt.

Siste rapport fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt er for jerv, NINA Rapport 1391 *Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2017*. Der framgår det at gjennomsnitt siste tre år i Nordland er 10,7 årlige ynglinger. Sekretariatet legger til grunn at vurderingen om hvorvidt nemnda har myndighet eller ikke, skal gjøres ut fra det samlede antallet påviste ynglinger i

regionen, før fratrekk for evt gjennomførte hiuttak. Sekretariatet vurderer derfor at rovviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i Nordland.

Kunnskap om hiuttak og «netto» bestandsstørrelse er derimot viktig kunnskap i den konkrete vurderingen som skal gjøres av nemnda i forhold til kvotestørrelse etc.

2. *Anførsel om at vedtaket ikke oppfyller vilkåret om at fellingen ikke truer jervebestandens overlevelse på lang sikt*

Nml. § 5 sier at målet er at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet i nml. § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Når det gjelder jerv er prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning konkretisert i rovviltforskrifta § 3 og § 4, der det fremgår at bestandsmålet for jerv i region 7 er 10 årlige ynglinger.

Forvaltningsplanens forvaltningsprinsipp 2.2.2 slår fast at vedtatt regionale bestandsmål for jerv skal oppnås innenfor forvaltningssonen for jerv (blå sone). Foreløpige resultater fra siste vinters bestandsregistrering viser totalt 11 ynglinger. Av disse 11 ynglingene er kun 3 registrert innenfor prioritert jervesone. Dette viser utfordringen med den vedtatte jervesonen, som i liten grad stemmer overens med utbredelse for jerv i fylket.

Sekretariatet problematiserte soneinndelingen i forhold til jervebestandens overlevelse i vårt saksframlegg til førstegangs behandling av saken, da vi skrev:

«Vi vil imidlertid påpeke at de definerte sonene for yngling av jerv er svært små sett i forhold til bestandsmålet og sonene stemmer i liten grad overens med historisk utbredelse for jerv i fylket. Dette gjør at det blir vanskelig å bruke planen som forvaltningsverktøy for jerv siden det er urealistisk at bestandsmålet kan oppnås innenfor de definerte sonene. Dersom man forvalter jerven i samsvar med prinsippene i forvaltningsplanen, og lykkes med uttak i tråd med disse, mener vi at det må påregnes at bestanden av jerv i Nordland vil reduseres til godt under bestandsmålet. Vår faglige vurdering er derfor at kvotestørrelse og kvotefordeling må ta utgangspunkt i et kompromiss mellom nemndas målsettinger i planen og hensynet til de bestemte bestandsmålene for regionen.»

Sekretariatets tilrådning om en kvotestørrelse på 16 jerv, som nemnda fulgte, tar utgangspunkt i at jervebestandens overlevelse skal sikres gjennom å forvalte bestanden nærmest mulig bestandsmålet og at kvoten prioriteres til områder med størst skadeproblematikk. Vi skrev i vårt saksframlegg til førstegangsbehandling av saken:

«Sekretariatet foreslår etter en helhetsvurdering av situasjonen at lisensfellingskvota settes på samme nivå som de foregående årene, det vil si 16 jerv hvorav inntil 8 tisper. Vi vurderer at et slikt uttak vil ha en skadereduserende effekt samtidig som det ikke vil være til skade for jervebestandens overlevelse, og at et slikt uttak vil bidra til å stabilisere bestanden omkring 10 årlige ynglinger.»

Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som arten blir utsatt for. Det er høy dødelighet blant jervunger det

første året, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Utover enkelte påkjørsler og predasjon skjer avgangen av voksen jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Sekretariatet vurderer at vilkåret i første del av nml. § 18 annet ledd om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse er oppfylt.

3. Anførsel om at vedtaket ikke er skademotivert

Sekretariatet legger til grunn at vedtaket er fattet med utgangspunkt i et ønske om å forhindre fremtidige skader på husdyr og tamrein, altså at det er skademotivert. Vi viser i den sammenheng til vårt saksframlegg til førstegangs behandling av lisensfelling i sak 11/2018. Der redegjorde vi for omfanget av tap av sau og tamrein til jerv, og at forslag til kvotestørrelse bl.a. hadde utgangspunkt i skadesituasjonen på sau og rein.

Vi vurderer at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b om å avverge skade er oppfylt.

4. Anførsel om at vedtaket ikke oppfyller kravet om å finne andre tilfredsstillende løsninger

Sekretariatet legger til grunn at vilkåret om at formålet – altså å avverge skade på husdyr eller tamrein – ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, må sees i sammenheng med prinsippet om arealdifferensiert forvaltning. Sekretariatet viser til at nemnda har differensiert mellom jaktområder innenfor og utenfor jervesonen, og at det kun er åpnet for lisensfelling utenfor jervesonen. Sekretariatet vurderer imidlertid at det er store utfordringer knyttet til arealsoneringen for jerv i gjeldende forvaltningsplan, jf. beskrivelse over. I Klima- og miljødepartementets klagebehandling av lisensfellingkvote for jerv i 2017/2018, uttalte departementet at «*det ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta lisensfellingkvote på jerv i områdene utenfor jervesonen i region 7, men gitt soneinndelingen i rovviltnemndas forvaltningsplan presiserer departementet at deler av bestandsmålet for jerv må påregnes oppfylt utenfor jervesona*». Sekretariatet vurderer at det samme gjelder for i år og at vilkåret i siste del av nml. § 18 annet ledd om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte er oppfylt.

Konklusjon

Sekretariatet vurderer at klagen ikke inneholder opplysninger som gir grunn for nemnda å endre sitt vedtak om en lisensfellingkvote på 16 jerv.

Vi anbefaler at nemnda ikke tar klagen til følge, og at saken oversendes til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29 og rovviltforskriften § 18.

SAK 17/2017 EVENTUELT

Ingen eventuellsaker er mottatt ved utsendelse av saksframlegg.

Med hilsen

Torfinn Sørensen (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

Magne Totland (e.f.)
fung. landbruks- og reindriftsdirektør

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg

1. Klage av 21.06.2018 fra NOAH på vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i region 7 - Nordland 2018/2019.